

Socialtjänstförvaltningen

KANSLIÄVDELNINGEN

Handläggare: Anna Mattsson
Tfn: 08-508 25 014

TJÄNSTEUTLÅTANDE SOCIALTJÄNSTNÄMNDEN
2004-02-27 2004-03-23

DNR

Till
Socialtjänstnämnden

Stadens Jämställdhetspolitik

Svar på motion 41 av Désirée Pethrus Engström (kd)
(1 bilaga)

Förslag till beslut

Socialtjänstnämnden beslutar att som svar på motionen överlämna detta tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen

Dag Helin

Eddie Friberg

Sammanfattning

Motionären föreslår att ge stadsledningskontoret i uppdrag att utreda hur stadens arbete skulle utföras med 3 R – metoden som förebild. 3 R metoden används som ett analysinstrument för jämtgrering. Förvaltningen instämmer med motionären i det övergripande syftet att använda ett analysinstrument för att konkretisera och precisera jämställdhetsarbetet i staden. Eftersom det finns andra metoder utvecklade inom samma projekt på Kommunförbundet bör dock användningen av andra analysinstrument också övervägas. Förvaltningen föreslår också att arbetet med 3 R-metoden eller annan lämplig metod för jämställdhetsarbete utvecklas i nära samarbete med jämställdhetsrådet

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialtjänstnämnden remitterat motion 41 av Désirée Pethrus Engström (kd) om stadens jämställdhetspolitik. Remisstiden går ut den 31 mars 2004. Skrivelsen har även remitterats till Stadsledningskontoret, Stadsbyggnadskontoret samt Kungsholmens, Skarpnäcks och Skärholmens stadsdelsnämnder.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom kansliavdelningen i samråd personalavdelningen.

Skrivelsen i sammanfattning

Désirée Pethrus Engström (kd) skriver att jämställdhet inte enbart är en kvinnofråga utan en fråga om mänskliga fri- och rättigheter. Motionären menar att jämställdhetsperspektivet ska genomsyra alla stadens verksamhets- och politikområden eftersom även politiska beslut som inte uttryckligen handlar om jämställdhet påverkar kvinnor och män olika.

Ett analysinstrument för jämtegrering som kallas 3R- metoden har utvecklats av kommunförbundets projekt JämKom. Analysen visar hur makten fördelas mellan kvinnor och män och hur kön påverkar hur verksamheten utformas, organiseras och hur resurser fördelas.

(Begreppet jämtegrering har ibland använts synonymt med *gender mainstreaming*, men är framför allt en medveten strategi att stärka kvinnor och män att kunna ta ansvar och påverka ”där de är”. Det handlar om att förverkliga ett demokratiskt handläggande av gemensamma frågor. Begreppet jämtegrering myntades av Gertrud Åström i samband med Svenska Kommunförbundets JämKom-projekt.

<http://www.lf.se/ag/arbetsomraden/jamstallthet/mainstreaming/ordlista.htm>)

Motionären skriver vidare att det i Stockholm stad är viktigt att analysera budgeten ur ett jämställdhetsperspektiv. Om en sådan analys sker skulle representationen mellan kvinnor och män i stadens nämnder, styrelser och bolag redovisas. Vidare skulle det bli tydligt hur resurserna fördelas – om de tillfaller både kvinnor/män i lika omfattning samt vilka villkor som ställs för resursfördelning

Med utgångspunkt från detta föreslår Désirée Pethrus Engström (kd) att stadsledningskontoret får i uppdrag att utreda hur stadens arbete skulle kunna utföras med hjälp av 3 R – metoden som förebild.

3 R-metoden

3 R – metoden som motionären föreslår ska användas i arbetet med jämtegrering, är en metod som har förutsättningar för att förbättra stadens konkreta insatser på jämställdhetsområdet. En 3R-analys ska göra det möjligt att svara på frågor om hur maktfördelningen ser ut könsmässigt, hur kön påverkar uppbyggnaden av strukturer och organisatoriska lösningar och hur normeringen ser ut könsmässigt inom de kommunala verksamhetsgrenarna.

Jämställdhetsexperten Gertrud Åström har lanserat 3R som står för Representation, Resurser och Realia, vilket innebär följande:

- **Representation**– Hur är kvinnor och män representerade i samtliga grupper som fattar beslut?
- **Resurser** – Hur fördelas pengar, tid och utrymme mellan flickor/kvinnor och pojkar/män? Hur lokaliseras satsningar och vilka prioriteringar görs?
- **Realia** – Vilka värderingar, normer och kvalitetsmått är det som styr en verksamhet? Vem eller vilka utgör normen i verksamheten? Vems behov tillgodoses i verksamheten?

Förvaltningens synpunkter

Att jämställdhetsperspektivet ska genomsyra alla stadens områden fastställs i Stockholms stads jämställdhetspolicy under rubriken ”Stadens verksamhet gentemot stadens invånare”. Vikten av att främja jämställdheten i alla instanser slås också fast i EU:s fjärde handlingsprogram. För socialtjänsten som erbjuder service till utsatta människor är frågan om rättvis fördelning av resurser till kvinnor och män extra viktig. Förvaltningen anser därför att motionen ligger väl i linje med den av staden redan antagna policyn i jämställdhetsfrågan.

I stadens jämställdhetspolicy slås vidare fast att jämställdhetsfrågor inte ska behandlas enskilt eller vid sidan av ordinarie verksamhet utan ingå som en självklar del i allt arbete och i alla beslut för att synliggöra eventuella brister. Ett problem med jämställdhetsarbetet är dock att det sällan varit preciserat i mätbara mål. Att som motionären föreslår, använda en systematisk metod för analys av jämställdhetsperspektivet i t.ex stadens budget skapar möjlighet till precision och mätbara mål vilket förvaltningen anser vara en viktig del i arbetet med jämställdhet.

Andra metoder som har använts i mainstreamingarbete bör dock också beaktas. Till exempel utökades 3 R metoden till en 4 R metod när ett program genomfördes på socialdepartementet för att integrera de nationella jämställdhetsmålen i all verksamhet som hör till Socialdepartementet. Den fjärde dimensionen som tillfördes metoden var restriktioner. Med restriktioner avses olika typer av avgränsningar (oavsett om det handlar om tillgång till data eller resursfördelning). Restriktioner kan styra en viss verksamhet, till

exempel budget- eller kostnadsrestriktioner. Genom att tillföra Restriktioner som ett fjärde R i metoden möjliggörs en avgränsning av analysen och probleminventeringen. Andra metoder som använts i mainstreamingarbete är jämställdhetsreflexen, JämKas, konsekvensanalys m.fl.

Sammanfattningsvis instämmer förvaltningen med motionären i det övergripande syftet att införa ett analysinstrument som både konkretiserar och preciserar jämställdhetsarbetet i staden. Eftersom det finns andra metoder utvecklade inom samma projekt på Kommunförbundet bör dock användningen av andra analysinstrument också övervägas.

För att stärka jämställdhetsarbetet i Stockholms stad har ett centralt jämställdhetsråd inrättats med politiker, personalföreträdare samt förvaltnings- och bolagschefer. Syftet med jämställdhetsrådet är att utveckla strategier för att uppnå jämställdhetsmålen och driva på det jämställdhetsarbete som utförs inom stadens olika förvaltningar, bolag och stiftelser. Förvaltningen föreslår därför att arbetet med 3 R-metoden eller annan lämplig metod för jämställdhetsarbete utvecklas i nära samarbete med jämställdhetsrådet.

Bilaga

1. Motion (nr 41) om stadens jämställdhetspolitik av Désirée Pethrus Engström (kd)